

Okul Öncesi Eğitim Kurumunda Bahçe Tasarımı Örneği

An Example of Garden Design Application in Preschool Period

ÖZET

Bu araştırmanın amacı okul öncesi eğitim kurumlarında okul bahçelerinin kullanımını hem nitelik hem de nicelik olarak arttıracak bir uygulama örneği sunmaktır. Kırıkkale ilinde okul öncesi eğitim kurumlarının durumu incelendiğinde okul bahçelerinin istenilen nitelikte olmadığı ve yeteri kadar kullanılmadığı tespit edilmiştir. Okul bahçelerinin yeteri kadar kullanılmama sebepleri arasında okul bahçelerinin donanımın yeterli olmaması ve bunun için kaynakların olmamasıdır. Bu nedenle bu çalışmada atık materyaller kullanarak, geri dönüşüm odaklı bir bakış açısı çerçevesinde ve okul- aile işbirliğine dayalı olarak okul bahçesinin düzenlemesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için çalışma grubu olarak Kırıkkale İl merkezinde yer alan Şehit Mustafa Nohut Anaokulu belirlenmiştir. İlk olarak okulun ihtiyaç ve kaynaklarına yönelik analizler gerçekleştirilmiştir. Okul bahçesinin büyüklüğü, var olan kaynaklar, ihtiyaçlar, yaşanabilecek sorunlar yönünde okul idaresi ve öğretmenleri, araştırmacı işbirliğine gidilmiştir. İkinci aşamada ailelere yönelik bilgilendirme toplantıları yapılmış katılımcılara okulun mevcut durumu, çocukların sağlıklı gelişimi için dış mekanda oyunun önemi, okul bahçelerinin bu ihtiyacı karşılamadaki yeri ve önemi konularında genel bir toplantı yapılmıştır. Üçüncü aşamada okuldaki her sınıf öğretmeni okul bahçesine katkı yapacağı bir alanı belirleyerek bu alanla ilgili proje örneği fikirlerini sunarak velileri ile toplantılar düzenlemiştir. Son aşamada ise tasarımlar okul – aile işbirliği ile tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Okul Bahçesi, Okul- Aile İşbirliği, Tasarım

ABSTRACT

The aim of this research is to present an application example that will increase the use of school gardens of preschool education institutions both in terms of quality and quantity. When the situation of pre-school education institutions in Kırıkkale province was examined, it was determined that the school gardens were not of the desired quality and were not used enough. Among the reasons why school gardens are not used enough, school gardens are not equipped enough and resources are not available for this. For this reason, in this research, it is aimed to organize the school garden using waste materials, within the framework of a recycling-oriented perspective and based on school-family cooperation. Martyr Mustafa Nohut Kindergarten, located in the city center of Kırıkkale, was determined as the working group in order to achieve this aim. First, an analysis of the school's needs and resources was carried out. In terms of the size of the school garden, existing resources, needs, and possible problems, cooperation was made with the school administration, teachers and researchers. In the second stage, information meetings were held for families and a general meeting was held with the participants on the current situation of the school, the importance of outdoor play for the healthy development of children, the place and importance of school gardens in meeting this need. In the third stage, each classroom teacher in the school determined an area to contribute to the school garden and held meetings with their parents by presenting their project example ideas about this area. In the last stage, the designs were completed with the cooperation of school and family.

Keywords: Pre-School Education, School Garden, School-Family Cooperation, Design

GİRİŞ

Keşfetmek ve öğrenmek çocukların doğalarında vardır. Öğrenme doğal olarak çok erken yaşlarda, kendiliğinden başlar ve hayat boyu devam eder. Dünyaya gözlerini açtığı andan itibaren keşfetme ve öğrenme süreci de başlamıştır. Bu erken dönemlerde çocuklar etkin bir şekilde çevresini keşfederek, iletişim kurarak öğrenir ve çevrelerine ilişkin bazı fikirler oluşturmaya başlarlar (MEB, 2013: 12). Erken çocukluk yılları, gelişimin en hızlı ve en kritik yılları olup, insan hayatının diğer dönemlerinin de alt yapısını oluşturmaktadır. Bu dönemde kazandırılacak davranışlar ve bu davranışların kalıcı olması ancak ailede, okulda ve toplumda sağlanacak tutarlı ve nitelikli eğitim yoluyla gerçekleşebilir (Körükçü, Kapkıran ve Aral, 2016: 134). Bu dönemi hayatın kritik yılları yapan en önemli özelliklerden biri, yaşamın daha sonraki yıllarını denetleme ve düzenleme imkanı vermesidir (Aral, Aysu, Kadan, 2020: 364). Diğer bir deyişle insan hayatının önemli bir kısmı erken çocukluk yıllarındaki deneyimleri ile ilgilidir. Çocuğun sağlıklı ve güvenli büyümesi, gelişmesi için çevrenin çocuğun ihtiyaçlarına

İkbal Ünsal ¹

Emel Zeliha Cihan ²

Ömer Tanju Cihan ³

Alper Boyraz ⁴

How to Cite This Article

Ünsal, İ., Cihan, E. Z., Cihan, Ö. T. & Boyraz, A. (2023). "Okul Öncesi Eğitim Kurumunda Bahçe Tasarımı Örneği" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:107; pp:4860-4867. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sssj.67392>

Arrival: 29 November 2022

Published: 31 January 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Lisansüstü Öğrenci., Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi /Okul Öncesi Eğitim Anabilim Dalı, Kırıkkale, Türkiye

²⁻³⁻⁴ Öğretmen., MEB, Kırıkkale, Türkiye

uygun hazırlanması gerekmektedir (Karaküçük, 2008: 308). Kentleşme ile birlikte çocuğun erken çocukluk döneminde en önemli ihtiyacı olan oyun ve hareketi karşılayacak alanların çok sınırlı hale geldiği görülmektedir. Özellikle oyun alanlarının azalması, çocuğun sağlıklı gelişebilmesi için çocuğun etkileşime geçtiği her türlü alanı çocuklara uygun hale getirmeyi zorunlu kılmaktadır. Okul başta olmak üzere, parklar, alışveriş alanları, sokaklar, apartman bahçeleri gibi hem iç hem de dış mekan olarak düşünebileceğimiz birçok alanının düzenlenmesinde çocuğa değer veren, çocuğun özelliklerini, ilgilerini, ihtiyaçlarını dikkate alan mekânsal düzenlemeler önemlidir.

Okul bahçeleri kentsel mekanda trafikten ve diğer bazı güvenlik sorunlarından arınmış güvenli bir bölge olarak da karşımıza çıkmaktadır (Tandoğan, 2016, 627). Bu durum kent içinde okul bahçelerini çocukların oyun ve hareket ihtiyacını karşılama noktasında daha da önemli hale getirmiştir. Üstelik okul bahçeleri okul içinde yapılan etkinliklerin devamı niteliğinde eğitsel değeri çok yüksek olan mekânlardır. Çocukların sosyal, duygusal, fiziksel olarak geliştirebilecek alanlardır. Açık alanlarda zaman geçirmenin çocuklar açısından pek çok faydası bulunmaktadır (Tepebağ ve Arnas, 2017). Dolayısıyla özellikle de okul öncesi eğitim kurumlarında oyunu ve öğrenmeyi sadece iç mekanla sınırlamak doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Nitelikli bir eğitimden bahsedebilmek için okulun açık alanda oyun fırsatlarını sunabilmesi gerekmektedir (MEB, 2013).

Çocuğun sağlıklı gelişebilmesi doğa ile teması gereklidir. Doğa çocuklara sınırsız materyal sağlar. Doğa ile etkileşimi çocuğa; doğayı tanımak doğanın içinde kendi varlığını ve başka canlı cansız unsurları fark etmek, onları bir arada kabul etmek gibi pek çok eğitsel imkân sunmaktadır. Bu bağlamda çocuğun kurumsal eğitime ilk adım attığı okul öncesi kurumlarında çocuğa sunulan mekânlar bu eğitsel fırsatları göz ardı etmeden düzenlenmelidir (Öztürk ve Bayrak, 2017: 25). Doğal düzenlemeler içeren okul bahçeleri çocukların atlama, zıplama, koşma gibi birçok doğal hareket ihtiyacını karşılarken onların tasarım yapma, uygulama gibi yaratıcılığa yönelik becerilerini de geliştirecektir. Aynı zamanda doğal düzenlemeler yoluyla tasarlanan okul bahçeleri; çocuğun doğayı bir nesne olarak görmekten uzaklaşmasını, kendini doğanın bir parçası olarak algılamasını ve dolayısıyla doğayı korumasına katkı sağlayacaktır. Ekolojik ilkeler doğrultusunda tasarlanmış, doğal unsurları içinde barındıran okul bahçeleri, çocuğa yapay bir ortamda çevre eğitimi vermekten daha etkili bir yol olarak gözükmektedir (Özdemir, 2011, 42; Çukur, 2011, 75, Turgut ve Yılmaz, 2010: 1621). Okul bahçeleri betonla ya da başka yapay bir malzeme ile kaplanmış çok sınırlı oyun ve keşif imkanı sunan dümdüz boşluklar mı? Yoksa eğitimi sınıfın dışına da taşıyan, eğlence, macera, keşif olanakları sunan, çocukların yaratıcı oyunlar oynamasını sağlayan, doğayı farketmesine imkan veren, farklı tasarımlar yapmasını sağlayan, sınıf içinde öğrendiği bir bilgiyi deneyimlemesine kapı aralayan alanlar mı? Bu sorulara verilecek cevaplar okul bahçelerinin doğa ile olan ilişkisi ve eğitsel niteliği ile ipuçları sunmaktadır. Turgut ve Yılmaz (2010) ekolojik bir yaklaşımla tasarlanan oyun alanlarında bitkiler, su, toprak, hayvanlar, topografya gibi unsurlara yer vermenin önemi üzerinde durmaktadır.

Alan yazında okul bahçelerinin özellikle de erken çocukluk yıllarında önemli olduğu görülmesine rağmen, yeterli olmadığı da farklı araştırmalarla ortaya konmuştur. Türkiye'nin farklı kentlerinde ortaya çıkan sonuçlar benzerdir. Örneğin, Gül ve Küçük (2001) Isparta'da, Kelkit ve Özel (2003)'in Çanakkale'de, Algan ve Uslu (2009) Adana'da Aksu ve ark. (2011) Trabzon'da, Muhacir ve Özalp (2011); Özdemir (2011 b), Özdemir ve Çorakçı (2011) Ankara'da; Şişman ve Gültürk (2011) Tekirdağ'da, Yücekaya, Günaydin, Taşcıoğlu, Demiroğlu (2019) Kilis'te yaptıkları çalışmada, okul bahçelerinin alan *büyüklüklerini*, *yeşil alan*, *materyal* ve *donanım* bakımından oldukça yetersiz olduğunu belirlemişlerdir. Okul öncesi eğitim özelinde bakıldığında durum diğerlerinden pek de farklı değildir. Okul öncesi eğitim kurumlarında okul bahçeleri farklı illerde araştırmalara konu olmuş ve farklı yönleri ile ele alınmıştır. Karaküçük Aslan (2008) Sivas, Olgan ve Kahriman- Öztürk (2011) Ankara, Çelik (2012) Kocaeli, Kalburan (2014) Denizli, Güngör (2017) Konya, Selimhacıoğlu (2017) Kırşehir, Kaçan, Halmatov, Kartaltepe (2017) Şimşek Çetin ve Çalışandemir (2018) Kırıkkale, Demir, Geney, Özsoy & Bay (2019) Eskişehir, Sinan ve Yerli (2019) İstanbul, Atmaca ve Kuru (2020) Muş, Şeker (2020) Uşak illerinde yaptıkları araştırmalarında okul öncesi eğitim kurumlarında okul bahçelerinin hem donanım hem de eğitsel açıdan yeterli olmadığı yönündedir. Araştırmalar genelde öğretmenlerin okul bahçelerini daha aktif bir şekilde kullanmak istediklerini ancak okul bahçesindeki donanımın yeterli olmamasından dolayı kullanmadıklarını göstermektedir. Dolayısıyla okul bahçelerinin ulaşması gereken faydalarından yeteri kadar yararlanılmamakta ve amaçlarına ulaşamamaktadır (Yalçın ve Tantekin- Erden, 2022). Yalçın- Tantekin- Erden (2021) tarafından yapılan kültürlerarası araştırmada Finlandiya'da ve Türkiye'de görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin okul bahçeleri ile ilgili görüşleri ve uygulamaları karşılaştırılmıştır. Farklı değişkenlerin okul bahçelerini kullanmadaki farklılıklara neden olduğu üzerinde durulmuştur. Türkiye'deki öğretmenlerin dışarıda oyun oynatmaya ilişkin kaygıları, iç mekanda akademik beceri odaklı eğitim inancı, okul bahçelerinin materyal sınırlılığı, vurgulanmıştır. Ancak günümüz koşullarında doğada ve doğa temelli uygulamaların çocuğun gelişimindeki önemi yadsınamaz bir gerçektir. Bu durum okul bahçelerinde iyileştirme politikalarının zorunlu olduğunu göstermektedir. Araştırmada bu bakış açısı ile yola çıkılmıştır ve Kırıkkale İl merkezinde bulunan bir anaokulunun bahçesi doğa temelli bir yaklaşımla okul-

aile işbirliği ile düzenlenmiştir. Bu çalışma okul bahçelerinin iyileştirme politikalarının geliştirilmesinde örnek bir uygulama olması nedeniyle önemli görülmektedir.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın genel amacı Kırıkkale İl Merkezinde yer alan Şehit Mustafa Nohut Anaokulunun okul bahçesini düzenlemektir. Bu uygulama örneğinde okul bahçesinin düzenlenmesinde çoğunlukla iç mekanda sağlanan öğrenme fırsatlarının ve etkinliklerinin dış mekanda da uygulanmasını sağlamak için öğrenme merkezlerinin düzenlenmesi, bu merkezlerde doğal ve atık materyallerin kullanılması, okulda mevcut olan kaydırak, salıncak gibi donanımlara ek olarak yapı inşa materyalleri, kum havuzu, denge alanı gibi alanlar oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu düzenleme aşamasında üç temel ölçüt belirlenmiştir:

1. Okul – aile işbirliğine dayalı bir düzenleme yapılması
2. Düzenlemede atık materyal kullanımı ve doğal ürünlerin kullanılması
3. Öğrenme merkezlerinin okul bahçesinde yer alması.

Bu ölçütlere yer verilerek aşağıdaki işlem basamakları izlenmiştir:

1. Aşama: Okul idaresi ve öğretmenlerin ön bilgilendirme toplantısı; “Okul bahçesinin mevcut durumu, okulun eğitim politikası, okulun kaynakları gözden geçirilmiştir”
2. Aşama: Veli bilgilendirme toplantısı; “Doğanın çocuk gelişimi üzerindeki etkisi, çocuk oyunlarındaki değişim, doğal alan ve materyallerin çocuk eğitiminde kullanımına ilişkin eğitim düzenlenmiştir.”
3. Aşama: Öğretmen – Veli toplantısı; “ Okuldaki her öğretmen kendi sınıfının velileri ile toplantılar düzenlemiştir. Tasarlamak istedikleri öğrenme merkezi belirlenmiş, bu merkezlerin dış mekan tasarım örnekleri incelenmiştir. Örnekler üzerinden yapılabilecekler ve kaynaklar gözden geçirilmiştir.
4. Aşama: Uygulama; Belirtilen süre içinde tasarımlar tamamlanmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Müzik Merkezi

Müzik merkezi çocuklarda farklı sesleri algılama, tanıma ve ayırt etme çalışmalarının yapıldığı alandır (Özbey, 2011). Bu öğrenme alanı çocukları ses ve ritim yönünden gelişmelerini, kendi müziklerini oluşturmalarına olanak vermelidir. Müzik öğrenme alanında farklı özellikleri olan ritim aletleri, ziller, çanlar, vurmali çalgılar gibi aletler ve çalgılar bulundurulabilir (Öztürk Aynal, 2012). Bu çalışmada oluşturulan müzik öğrenme alanı çocuğun boyunun yeteceği bir duvara monte edilerek yapılmıştır. Kullanılmayan tencere, tava, kapaklar, ses çıkaran borular kullanılır hale getirilmiştir

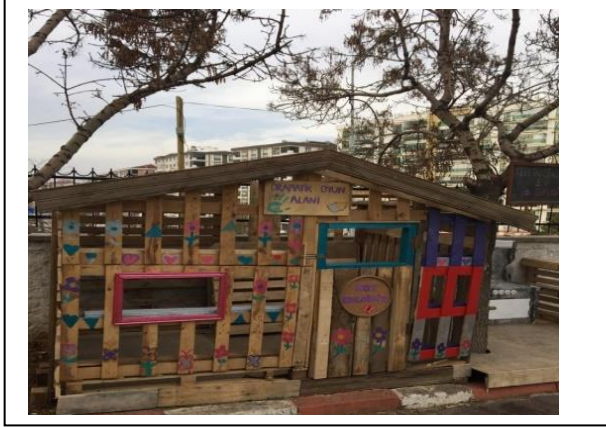
Şekil 1 : Müzik Merkezi

Kaynak : Yazar tarafından üretilmiştir.

Dramatik Oyun Merkezi

Dramatik oyun alanı okul öncesi eğitim programında yer alan çocukların sembolik oyunlar oynadıkları bir alandır. Bu alana ev görüntüsü vermek çocukların oyuna yönelişini olumlu yönde etkileyebilir. Ev içinde kullanılan gerçeğe yakın ya da gerçek materyaller (tabak, kaşık, bardak, kostüm ve kıyafetler, ütü, ütü masası vb.) çocukların yaşam becerilerine hazırlamak için gerekli görülmektedir (Öztürk Aynal, 2012). Dramatik oyun alanı çocuğun

yaratıcılığını destekleyen esnek materyallerden oluşmalıdır. Bu öğrenme alanı sürekli yeni materyaller konularak zenginleştirilmelidir. Bu alan çocuğun farklı toplumsal rolleri deneyimleyecekleri şekilde düzenlenmelidir (Kıldan ve Ahi, 2014). Bu bilgiler ışığında okulda dış mekanda oluşturulan alan bir ev görüntüsü verilerek hazırlanmış, mutfak ve oturma bölümü ayrı tasarlanmıştır.

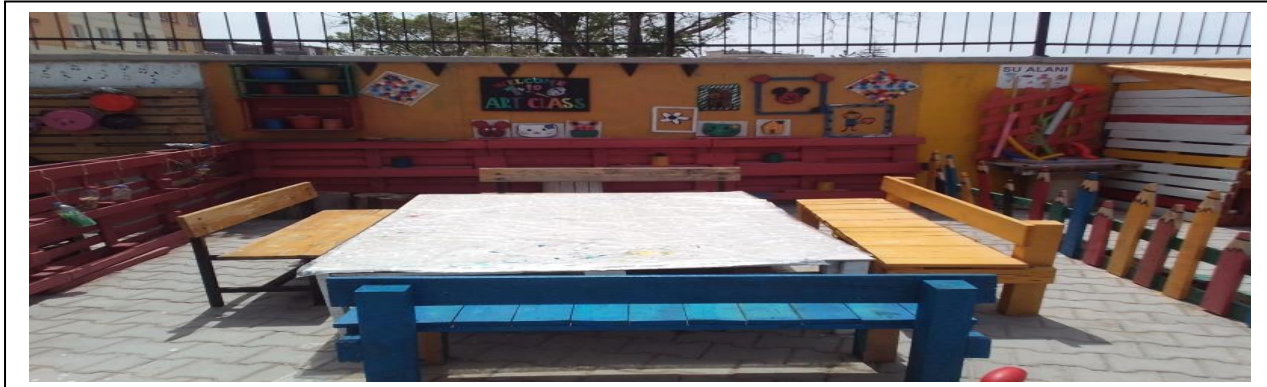

Şekil 2 : Dramatik Oyun Alanına İlişkin Fotoğraflar

Kaynak : Yazar tarafından üretilmiştir.

Sanat Merkezi

Sanat merkezi çocukların manipülatif ve estetik becerilerini geliştirmek amacıyla farklı materyaller kullanarak, keşifler yapabileceği bir merkezdir. Bu merkezde doğal materyaller (ağaç dalları, yapraklar, kuruyemiş kabukları, atık materyaller), farklı türde boyalar, farklı özelliklerde kağıtlar, farklı yoğurma malzemeleri, yapıştırıcı, makas gibi çeşitli çizim araç gereçleri konulabilir (MEB, 2013: 41; Aral ve Can- Yaşar, 2015: 86). Bu çalışmada oluşturulan sanat merkezi çocukların farklı materyallerle çalışmasına olanak sağlayan, estetik duygusunu geliştirmeyi amaçlayan bir şekilde düzenlenmiştir. Çocukların büyük gruplar halinde çalışmasına da olanak sağlayan merkezde diğer merkezlerde olduğu gibi atık materyaller kullanılmıştır. Bank, masa ve çitlerin bir bölümünün oluşturulmasında atık paletler, depo amaçlı rafların kullanılmasında kasalar kullanılmıştır. Merkezin oluşturulması, boyanması ve yerleştirilmesi süreçleri veli ve öğretmen işbirliği ile gerçekleşmiştir.

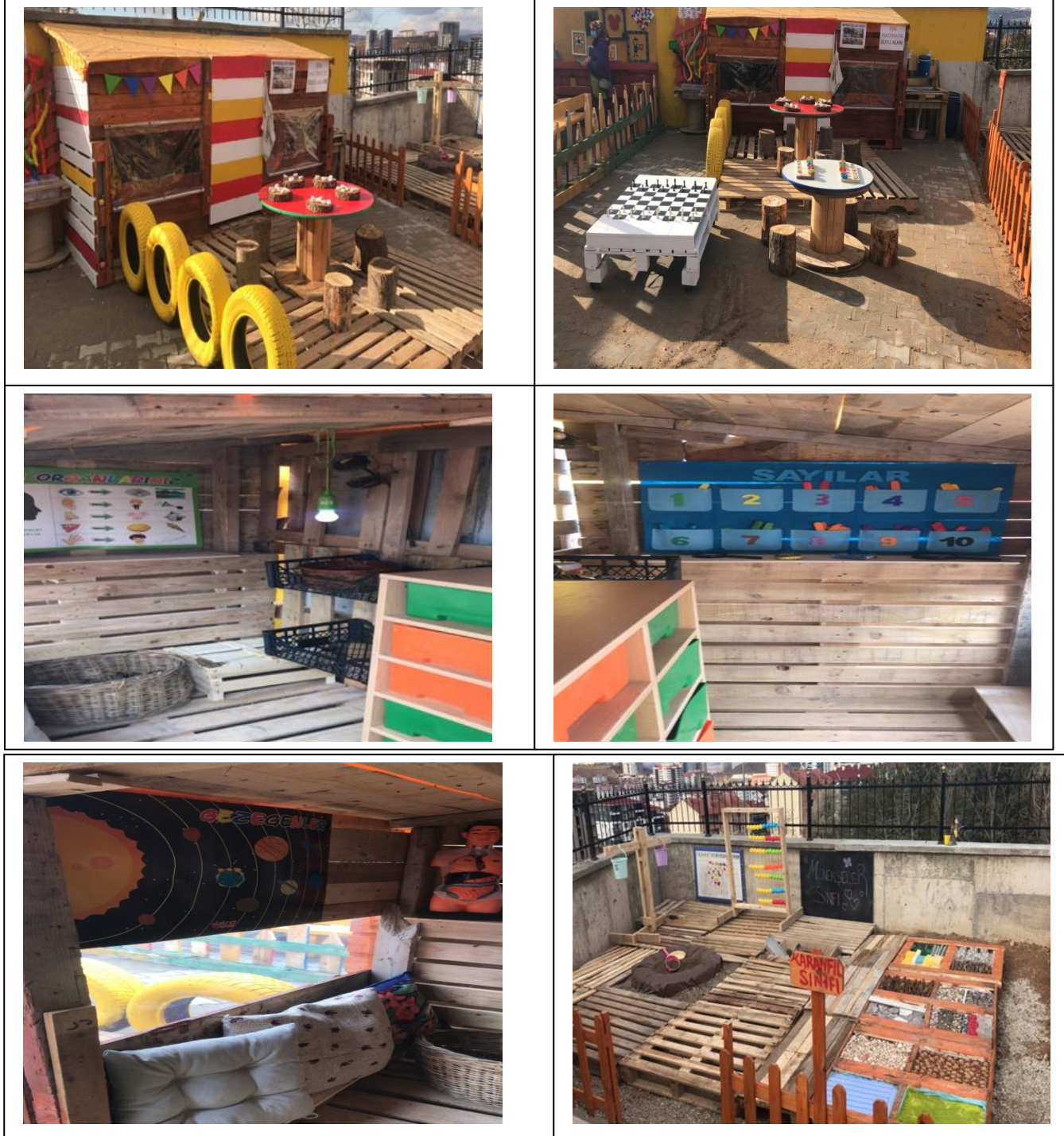

Şekil 3 : Sanat Merkezine İlişkin Görseller

Kaynak : Yazar tarafından üretilmiştir.

Fen ve Matematik Merkezi

Bilim merkezi olarak da isimlendirilebilen bu merkez çocuğun günlük yaşamla ilgili birçok sorunun cevabını bulabileceği, bütün duyu alanlarını aktif olarak kullanabileceği bir öğrenme merkezidir. Bu merkezde doğada bulunan materyaller aracılığıyla çocuğun dünyayı keşfetmesi hedeflenmektedir. Bu merkezde sınıflama, sıralama, eşleştirme, ilişki kurma gibi beceriler, renk, sayı, şekiller gibi birçok kavramı edinebileceği eğitici materyallerde yerleştirilebilir (Kandır, Özbey ve İnal, 2010). Bu merkezde depolama alanı olarak kullanılabilecek bir dolap oluşturulmuştur. Dolap önüne atık inşaat malzemeleri ve doğal kütüklerden yararlanılarak oturma alanları yerleştirilmiş, dolabın iki yanına su oyunları için alanlar oluşturulmuştur. Bu merkezde yer alan dolap içinde sayılar, çeşitli afişler ve malzemelerin depolanması için çekmeceler, sepetler ve kutular yerleştirilmiştir. Çocukların farklı dokulara sahip materyalleri deneyimlemesini sağlayan duyu alanı oluşturulmuştur. Büyük boy sayı boncuğu, terazi ve yazı tahtası bu alana yerleştirilmiştir (Şekil 4).

Şekil 4 : Fen ve Matematik Merkezine İlişkin Fotoğraflar

Kaynak : Yazar tarafından üretilmiştir.

Öğrenme Merkezleri Dışındaki Alanlar

(Kum Havuzu- Taşınabilir Yapı- İnşa Materyalleri- Denge Alanı – Trafik Alanı)

Dışa mekanda oyun ortamları düzenlenirken farklı türde gelişim alanlarını destekleyen materyallerin sunulması önemlidir. Fiziksel, sosyal, dramatik, kurallı oyun gibi farklı oyun alanlarını destekleyen serbest ve yapılandırılmış oyunlara fırsat sunan, kum, düz beton, çim, toprak, farklı yükselti, eğim bulunduran alanların olması gerekir (Kalburan, 2011). Bu nedenle okul bahçesi tasarlanırken öğrenme merkezleri dışında çocuğun gelişim alanlarını destekleyen kum havuzu, trafik alanı, denge alanı, taşınabilir yapı inşa malzemelerine yer verilmiştir. Bu alanların oluşturulmasında palet, araba lastikleri kullanılmıştır. Alanların oluşturulmasında veli ve öğretmen işbirliği yapılmıştır (Şekil 5).

Şekil 5: Kum Havuzu, Trafik Alanı Denge Alanı, Taşınabilir Yapı- İnşa Materyali Fotoğrafları

Kaynak : Yazar tarafından üretilmiştir.

İyi tasarlanmış bir çevre, çocuğun gelişimini ve uygulanan programın niteliğini olumlu yönde etkilemektedir. Erken çocukluk döneminde sınıf içinde uygulanan bütün etkinlikler dış mekanda da uygulanabilmektedir. Üstelik bu etkinlikleri dış mekanda uygulamak çocuğun risk alma, bağımsız karar verme gibi farklı alanlarda da gelişmesine katkı sağlayacaktır (Kalburan, 2011). Ancak yapılan araştırmalar Karaküçük Aslan (2008), Olgan ve Kahriman- Öztürk (2011), Çelik (2012) Kocaeli, Kalburan (2014), Güngör (2017), Selimhacıoğlu (2017), Kaçan, Halmatov, Kartaltepe (2017), Şimşek Çetin ve Çalışandemir (2018), Geney, Özsoy & Bay (2019), Sinan ve Yerli (2019), Demir, Atmaca ve Kuru (2020), Şeker (2020) Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarında dış mekan kullanımının, donanımının ve tasarımının yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır. Bu da okul öncesi eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Üstelik MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programında okul bahçelerinin önemi ve nasıl olması gerektiği vurgulanmaktadır. Sınıf içinde yer alan öğrenme merkezlerinin okul bahçesinde de yer alması gerektiği açıklanmaktadır. Bu araştırmada okul bahçesinin tasarlanmasında öğrenme merkezlerine yer verilmiştir. Böylece sınıf içinde yapılan etkinliklerin sınıf dışında da yapılması için olanak sunulmuştur. Talay, Aslan ve Belyakalı (2010) tarafından yapılan çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarının dış mekanlarının düzenlenmesinde çocukların hem tasarım hem de uygulama boyutuyla aktif rol almasının çocuk hakları açısından önemi vurgulanmıştır. Bu çalışmada çocuklar okul bahçelerinin düzenlenmesinde materyalleri yerleştirme, boyama gibi süreçlerde rol alarak katılmışlardır. Okul öncesi dönemde çocuğun doğayı fark etmesi, temel deneyimler kazanması, yaratıcılığının gelişmesi, bağımsızlık kazanabilmesi için doğal unsurlarla tasarlanmış bir çevre içinde olması gerekir (Çukur, 2011: 74). Bu araştırmada bahçenin düzenlenmesinde doğa temelli bir yol izlenmiş, atık

materyaller kullanılmış, doğaya zarar vermeden, doğadan ve doğal materyaller tercih edilmiştir. Örneğin plastik masa ve sandalyeler yerine ağaç kütükleri, büyük elektrik makaraları kullanılmıştır. Taş, kum, su, ağaç parçaları gibi doğal materyaller merkezlere yerleştirilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın sonucunda okul ve işbirliği yapılarak ve en önemlisi çocuklar da sürece dahil edilerek doğa temelli bir yaklaşımla okul bahçesinin tasarımı gerçekleştirilmiştir. Böylece sınıf içi öğrenme deneyimlerinin okul bahçesine taşınarak eğitim niteliğinin artırılması hedeflenmiştir.

Ancak bu araştırmanın önemli bir sınırlılığı öğrenme merkezlerinin çocuklar üzerindeki etkisinin değerlendirilmemesidir. Bu çalışma ile bağlantılı olarak bundan sonraki araştırmalarda şu öneriler sunulabilir; dış mekanda öğrenme merkezlerinin çocuklar üzerindeki etkisi, iç ve dış mekanda bulunan merkezlerin çocuklar üzerindeki etkisi karşılaştırmalı olarak incelenebilir.

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak, çocukların gelişimsel ihtiyaçları, bölgesel koşullar, okulun imkanları dikkate alınarak iyi bir tasarım yapılabilmesi için ebeveyn, çocuk, okul öncesi eğitimcileri, mimar, peyzaj mimarları, belediyeler, gibi dış mekan tasarımında farklı paydaşların işbirliği içinde olması önerilmektedir.

Teşekkür: Bu çalışmaya katkı sağlayan, özverili bir şekilde süreci yürüten ve verimli bir şekilde sonuçlanmasını sağlayan 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Şehit Mustafa Nohut Anaokulunda görev yapan bütün öğretmenlere, velilere ve çocuklara teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

- Aral, N.; Aysu B. , & Kadan, G. (2020). Covid 19 Sürecinde Çocuklar: Gelişimsel İhtiyaçlar Ve Öneriler. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 360-379.
- Aral, N. & Can Yaşar. M. (2015). 36-72 Aylık Çocuklar İçin Eğitim Programı. Okul Öncesi Eğitim Programları. (Ed.: Aysel Köksal Akyol). Hedef Yayıncılık.
- Çelik, A. (2012). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Açık Alan Kullanımı: Kocaeli Örneği. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 43(1), 79-88.
- Çukur, D. (2011). Okulöncesi Çocukluk Döneminde Sağlıklı Gelişimi Destekleyici Dış Mekan Tasarımı . *Turkish Journal Of Forestry* , 12 (1) , 70-76 .
- Demir Öztürk, E; Atmaca, F. & Kuru, G. (2020). Öğretmen Ve Okul Yöneticisi Perspektifinden Dış Mekân Oyun Alanları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi*, 9(3), 1273 - 1287.
- Geney, F.; Özsoy, Z. & Bay, D. N. (2019). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Dış Mekan Özellikleri: Eskişehir İli Örneği . *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Armağan Özel Sayısı , 735-767 .
- Gül, A. & Küçük, V. (2009). Kentsel Açık-Yeşil Alanlar Ve Isparta Kenti Örneğinde İrdelenmesi . *Turkish Journal Of Forestry* , 2 (1) , 27-48 .
- Güngör, S. & Polat, AT. (2017). Konya ili kent parklarının kalite, yeterlilik, bakım ve büyüme oranları açısından değerlendirilmesi. *Çevresel izleme ve değerlendirme* , 189 (4), 1-11.
- Kaçan, M. O. ; Halmatov, M., & Kartaltepe, O. (2017). Okul öncesi eğitim kurumları bahçelerinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 60-70.
- Kalburan, N. C. (2014). Denizli ilinde bulunan resmi ve özel anaokulu bahçelerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 99-113.
- Kalburan, N. C. (2011). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Dış Mekânların Düzenlenmesi. Okul Öncesi Eğitimde Özel Öğretim Yöntemleri (Ed. Fatma Alisinanoğlu). Pegem Yayıncılık
- Karadağ, A. A. , Mutlu, S. & Sayın, Ş. (2012). Okul Bahçelerinin Oyun Alanı Olarak Değeri: Düzce Kenti Örneği. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 8(2), 45-56.
- Karaküçük, S. A. (2008). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Fiziksel/Mekansal Koşulların İncelenmesi: Sivas İli Örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi/Journal Of Social Sciences*, 32(2).
- Körükçü, Ö.; Kapıkıran, N. A. & Aral, N. (2016). Resimli Çocuk Kitaplarında Schwartz'ın Modeline Göre Değerlerin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(38), 133-151.

- Olgan, R. & Öztürk, D. (2011). Ankara İlindeki Resmi Ve Özel Anaokullarının Oyun Parklarında Bir İnceleme. *Eğitim Ve Bilim* , 36 (161), 85.
- Özbey, S. (2019). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında İç Mekânların Düzenlenmesi. Okul Öncesi Eğitimde Özel Öğretim Yöntemleri (Ed. Fatma Alisinanoğlu). Pegem Yayıncılık.
- Özdemir, A., & Çorakçı, M. (2011). Ankara Okul Bahçelerinin Katılımcı Yöntemle Yenilenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 41(189), 7-20.
- Öztürk, A. & Bayrak, D. (2017). Anaokullarındaki Doğal Mekân Ve Materyallerin Çocuk Gelişimindeki Yeri . *Social Sciences* , 12 (1) , 25-36 .
- Selimbaoğlu, A. (2017). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Fiziksel Koşullarının İncelenmesi: Kırşehir İli Örneği. *Turkish Studies (Elektronik)*, 12(28), 651 - 662.
- Sinan, C. & Yerli, Ö. (2019). Anaokulu Bahçelerinde Dış Mekân Optimum Kullanım Olanaklarının Belirlenmesi: İstanbul Anadolu Yakasından Örnekler. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 15(2), 17-38.
- Şeker, P. T. (2020). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Dış Mekân: Uşak İli Örneği. *Turkish Studies - Educational Sciences* , 15(6), 4493 - 4505.
- Şimşek Çetin, Ö. & Çalışandemir, F. (2018). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Açık Oyun Alanları. *Social Sciences Studies Journal*. (19) 2289-2298.
- Şişman, E. E. & Gültürk, P. (2011). İlköğretim Okul Bahçelerinin Peyzaj Planlama Ve Tasarım İlkeleri Açısından İncelenmesi: Tekirdağ Örneği. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 8(3), 53-60.
- Talay İ., Aslan F. & Belkayalı N. (2010) "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Doğa Dostu Ve Çocuk Katılımı Temelli Dış Mekan Tasarım Yaklaşımları: Bir Proje Önerisi." *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi* 18.1,317-322.
- Tepebağ, D. ve Arnas, Y.A. (2017). Okul Öncesi Evin Okul Bahçesini Eğitsel Amaçlı Kullanıma Yönelik Bakış Açısını İnceleme. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi* , 2 (2), 50-67.
- Turgut, H. & Yılmaz, S. (2010). Ekolojik Temelli Çocuk Oyun Alanlarının Oluşturulması, 11. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, 20-22 Mayıs 2010, Artvin
- Yalçın, F. & Erden, F. T. (2021). Açık Hava Oyunları Üzerine Kültürlerarası Bir Çalışma: Öğretmenlerin İnanç Ve Uygulamaları, *Eğitim Ve Bilim*, 46(206).
- Yılmaz, O. & Ertürk, F. (2016). Çanakkale Kent Merkezindeki Kamusal Açık Yeşil Alanlardan Okul Bahçelerinin Yeterlilikleri Üzerine Bir Araştırma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi , 2 (2) , 45-55 .
- Yücekaya, M.; Günaydin, A. S. , Taşcıoğlu, S. & Demiroğlu, D. (2019). Okul Bahçelerinin Ekolojik Göstergelere Göre Değerlendirilmesi: Kilis Kenti Örneği . *Journal Of The Institute Of Science And Technology* , 9 (4) , 2266-2275 .